

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/61/2019
Identifikačné číslo spisu: 4111010905
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4111010905.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému D. J. a spol. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného D. J. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. októbra 2018, sp. zn. 1To/40/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného D. J. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 5. decembra 2017, sp. zn. 4T/91/2011, uznal obvineného D. J. vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., ktorý spáchal spoločne so spoluobvinenými D.Q. Š. a L. K. tak, že v presne nezistenom čase od 23.00 hod. 20. novembra 2010 do 02.00 hod. 21. novembra 2010 J. Y., po tom čo bol obžalovaným D. Š. vyzvaný, vošiel do tzv. VIP miestnosti v bare K. v obci Č., kde od neho obžalovaní D. J., D. Š. a L. K. žiadali v lehote 2 týždňov zaplatenie sumy 6 000 eur ako fiktívneho dlhu, ktoré mal J. Y. prehrať na hracom automate cca jeden rok predtým, pričom počas toho ho všetci traja obžalovaní striedavo a opakovane udierali otvorenou rukou a rukou zovretou v päšť do tvárovej časti hlavy a do hornej časti tela a zároveň ho nútili proti jeho vôli požívať alkoholické nápoje; v dôsledku obavy z toho a ďalšieho konania obžalovaných poškodený J. Y. im prisľúbil do 2 týždňov priniesť sumu 6 000,- eur, pričom konaním obžalovaných boli poškodenému J. Y. spôsobené zrazenia - pomliaždenie hlavy v oblasti pravej očnice, odrenina v oblasti čela vľavo, odrenina na ľavom nosovom krídle s celkovou dobou liečenia a práceneschopnosti do 7 dní.

Za to okresný súd uložil obvinenému D. J. podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a nezistiť prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dva roky, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu dva roky.

Obvinený D. J. napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 9. októbra 2018, sp. zn. 1To/40/2018, podľa § 319 Tr. por. zamietol

ako nedôvodné.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému D. J. doručený 10. decembra 2018 a jeho obhajcom 6. a 10. decembra 2018, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie zvolenej obhajkyne 14. mája 2019 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený uviedol, že okresný súd rozsudkom z 15. októbra 2015 ich uznal vinnými na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, čoho dôsledkom bolo zrušujúce uznesenie krajského súdu z 3. augusta 2016, č. k. 1To/14/2016, v ktorom krajský súd vyslovil svoj právny názor a zároveň dal pokyn okresnému súdu, ako ďalej vo veci konať s tým, že jeho vinu bude možné uznať až vtedy, ak budú odstránené rozpory. Napriek tomu, že dôkazná situácia sa oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu okresného súdu podľa dovolateľa vôbec nezmenila, okresný súd 5. decembra 2017 rozhodol opätovne ako prvýkrát a krajský súd v konaní 1To/40/2018 napriek predtým vyslovenému právnomu stanovisku napadnutý rozsudok potvrdil, takže v plnom rozsahu rezignoval na svoje závery, ktoré vyslovil v zrušujúcom uznesení z 3. augusta 2016, čím spôsobil stratu právnej istoty v danej veci.

V nadväznosti na to obvinený namieta, že okresný, ani krajský súd nevyhodnotili dôkaznú situáciu v jeho prospech, hoci neboli odstránené pochybnosti o tvrdeniach „poškodeného“ Y. a jediného svedka R. a tieto pretrvali až do konečného rozhodnutia. Zdôraznil pritom, že súdy sú povinné v rámci dokazovania odstrániť všetky pochybnosti a po dokazovaní dospieť k takému záveru, že niet najmenších pochybností o tom, že sa obžalovaný daného skutku dopustil. V jeho prípade tieto pochybnosti pretrvali a tak bolo porušené jeho právo na využitie zásady v pochybnostiach v prospech obžalovaného.

Dovolateľ ďalej tvrdí, že tým, že napadnuté rozsudky vyhodnotili iba dôkazy (značne pochybné) v jeho neprospech a nevyhodnotili aj dôkazy, ktoré hovorili v jeho prospech, bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, ktorý garantuje nielen Trestný poriadok, ale aj Ústava SR v čl. 46 a nasl. a v neposlednej miere aj čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Vyslovil pritom názor, že týmto článkom mu medzinárodný dokument poskytuje právo na spravodlivý proces do takej miery, že pokiaľ by boli čo len najmenšie pochybnosti o jeho vine, malo byť rozhodnuté v jeho prospech.

V ďalšej časti dovolania poukazuje obvinený na konkrétne rozpory spochybňujúce hodnovernosť výpovedí poškodeného a svedka L. R., ktoré podľa neho neboli ani po opakovanom dokazovaní odstránené a ktoré mali byť vyhodnotené v jeho prospech. V danom prípade sa tak nestalo, napadnutý rozsudok je podľa dovolateľa postavený na nesprávnom vyhodnotení dôkazov, pričom súd nielenže nesprávne vyhodnotil zistený skutok, ale predovšetkým na skutkové zistenia použil nesprávne ustanovenie Trestného poriadku, čo zakladá dôvod na podanie dovolania podľa § 368 ods. 1 Tr. por. s poukazom na dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta prvá pred bodkočiarkou Tr. por.

V podstate z týchto dôvodov obvinený žiada, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“) sa vo svojom písomnom vyjadrení s dovolaním obvineného nestotožňuje, zastáva názor, že okresný súd a aj krajský súd vykonaným dokazovaním v plnom rozsahu objasnili skutkový stav veci a následne vyhodnotením dôkazov v spojitosti s náležitým právnym posúdením dôkaznej situácie mali jednoznačne za preukázané, že skutok opísaný v rozsudku okresného, resp. krajského súdu sa stal, vykazuje znaky príslušného žalovaného trestného činu, ktorý spáchali spoločným konaním odsúdení, čo sa prejavilo vo vydaní odsudzujúceho rozsudku prvostupňového súdu, ako aj odsudzujúceho rozsudku súdu druhého stupňa. Súdy podľa prokurátora vyhodnotili dôkazy správne, podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného zamietol.

Obvinený v písomnej reakcii na vyjadrenie prokurátora prostredníctvom obhajkyne zopakoval, že vo

výpovediach poškodeného sú značné rozpory. Nad rámec dôvodov dovolania poukázal na to, že svedkyne, ktoré neboli v prípravnom konaní vypočuté, pred pojednávaním 5. decembra 2017 vedeli, kto je dozorujúcou prokurátorkou, čo možno podľa obvineného vysvetliť tým, že svedkyne boli zrejme zo strany prokuratúry na výsluch pripravené. Okrem toho namieta, že súd nedostatočne vyhodnotil evidentnú zaujatosť svedka R., ktorý (podľa dôkazu, ktorý obhajoba získala nie z oficiálnych zdrojov) presne inštruoval poškodeného, čo má robiť a ako má vypovedať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným D. J. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajkyne (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007].

Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Ďalej je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že v dovolaní uplatnené námietky obvineného (ako sú zrekapitulované vyššie) majú výlučne skutkový charakter. Dovolateľ sa nimi totiž v skutočnosti domáha zmeny skutkových zistení prvostupňového súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj krajský súd a ktorých správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.], keď tvrdí, že súdy v pôvodnom konaní nesprávne (jednostranne) vyhodnotili vykonané dôkazy, pričom dovolaciemu súdu predkladá ich vlastné hodnotenie so záverom, že nebolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že sa skutku dopustil. Takéto námietky však vecne nezodpovedajú nielen obvineným použitým, ale ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. Chyby skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý je oprávnený

použiť jedine minister spravodlivosti.

Treba pritom uviesť, že sudy oboch stupňov v odôvodnení ich rozhodnutí, zohľadniac jednotlivé námietky, ktoré obvinený v podanom dovolaní v podstate iba opakuje, veľmi podrobne rozviedli, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení dôkazov preukazujúcich nimi ustálené skutkové zistenia a prečo obhajobe obvineného neuverili (pozri najmä str. 11 až 14 rozsudku okresného súdu a str. 13 až 16 rozsudku krajského súdu). Zároveň sa žiada zdôrazniť, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého porušenie obvinený v dovolaní tiež namieta, nie je v žiadnom prípade jeho právo ako dovolateľa na preskúmanie toho, akým spôsobom skutkové sudy hodnotili právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu, a ani právo na to, aby sudy rozhodli v súlade s jeho návrhmi, predstavami alebo očakávaniami (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010, sp. zn. II. ÚS 462/2010, zverejnené v Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 102/2010).

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že dovolanie obvineného D. J. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.